

DR. JEKYLL VE MR. HYDE

İlker Mutlu

Her birimizin bünyesinde iki varlık bulunur; iyi olan ve kötücül olan..

Sağ elimi kullanıyorum diye, sol elimi hiç mi kullanmayacağım?

Bir insan dürtü olduğunu söyleyerek içindeki canavarı reddedemez.

Geçen sayıda 1920'ler Hollywood'una ve Amerika'da sinemanın bir endüstri haline gelmeye başlamasına kısaca değinmiştim. Konular çeşitlenmeye başlamış, türler artık iyice oturmuştu. Sinema ilk starlarını çoktan vermeye başlamıştı ve edebiyat klasikleri en gözde uyarlamalar halini almıştı. *Dr. Jekyll ve Mr. Hyde* (Dr. Jekyll and Mr. Hyde, John S. Robertson), bu uyarlamaların o seneki en iyilerinden biriydi.

Korku türü, sinemanın neredeyse başlangıcından beri seyircinin en fazla rağbet ettiği türlerden biri olmuştur. **Georges Melies**, Fransa'da daha 1890'larda korku denemeleri üretmekteydi (*Le Manois du Diable*, 1896; *La Caverne Maudie*, 1898). 1890'ların ikinci yarısıyla 1910 arasında Amerika, Almanya, Japonya, İtalya ve İspanya'da korku kısımları çekilir oldu. 1910'da Edison Stüdyoları *Frankenstein*'in ilk

sinema versiyonunu veriyordu. **Henrik Galeen** *Der Golem* (1915), Otto Rippert *Homunculus* (1916) ve **Robert Wiene** de *Das Cabinet des Dr. Caligari* (1920) ile türün ilk büyük klasiklerini ortaya koydular.

Robertson'unki romanın ilk uyarlaması değildi. **Robert Louis Stevenson**'un romanı daha önce Amerika'da 1908-1914 yılları arasında yedi kez filme alınmıştı. Hatta aynı yıllar arasında Danimarka'da (*Den skæbnesvangre Opfindelse*, 1910) ve Almanya'da da (*Ein Seltsamer Fall*, 1914) birer uyarlaması yapıldı; Amerika'daysa 1920'de üç *Dr. Jekyll ve Mr. Hyde* filmi çekildi (diğer ikisi **J. Charles Haydon** ve bilinmeyen bir başka yönetmence çekilmiş).

Hollywood'un korku sinemasının asıl klasiklerini üretmeye başlaması 1930 sonrasında olacaktı; ama biz Frankensteinların, Draculaların, mumyaların, zombilerin ortalığı saracağı bu yılların daha öncesinde, 1920'de kalarak bu sayıda doğum gününü kutlamakta olduğumuz filme odaklanalım.

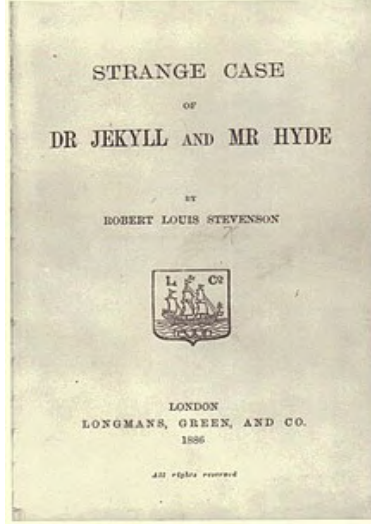
Korku türünün ufkunu sonsuza açan gotik edebiyat, Batı'da on sekizinci yüzyıl sonunda Aydınlanma Hareketi'nin rasyonalist ortamına bir tepki olarak ortaya çıkmış ve cin, peri, vampir, hortlak gibi doğaüstü unsurlardan beslenerek okurda korku hissi uyandırmayı hedefleyen edebi bir türdü. Tür, insanın en temel duygularından birine hitap etmesinin de katkısıyla tüm zamanların en çok okunan eserlerini kapsamakla kalmamış, günümüze kadar da kendini aynı etkinlikte taşımayı bilmiştir.

Türün ilk örneklerini veren **Mary Shelley**, **Richard March**, **Ann Radcliffe**, **Edgar Allan Poe**, **H.P. Lovecraft** ve **Bram Stoker** hâlâ okudukları gibi, her birinin yarattığı kahramanların öyküleri defalarca sinemaya uyarlandı ve bıkmadan izlendi.

Dr. Jekyll ve Mr. Hyde'ı yazan **Robert Louis Stevenson** da saydığım büyük yazarlardan biriydi. (Onun bir başka önemli kitabı olan *Define Adası* da hepimizin çocukluğunda önemli bir yer tutmuştur.) İskoçyalı yazar, romanı 1886'da, *Strange Case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde* adıyla yayımlamıştır. Roman çıkar çıkmaz çok satanlar arasına girmiş ve günümüze değin raflarda kalmıştır. 1908'den itibaren günümüze dek 120'nin üzerinde sinema ve TV uyarlaması yapılmıştır.

Roman, kişilik bölünmesi üzerinedir ve Victoria İngilteresinde, nazik ve saygın hekim Dr. Henry Jekyll'in zaman zaman şehvet düşkününü bir canavar olan Mr. Edward Hyde'a dönüşmesini anlatır. Hikâye Dr. Jekyll'in yeni asistanı olan, ama hiç onunla yan yana görülmeyen, şeytani görünüşlü asistan Mr. Hyde'ın esrarı ile ilerler. En sonunda Doktor'un bıraktığı bir itiraf notundan Hyde'ın aslında Jekyll'in kötü yarısı olduğu öğrenilir. Roman zaten insanın doğasında bulunan kişilik

farklılıklarının bir alegorisidir. *Dr. Jekyll ve Mr. Hyde* insan ruhundaki iki farklı kişiliğin; iyinin ve kötünün çatışmasını anlatmaktadır. Hikâye, arkadaşı Dr. Jekyll'ın Mr. Hyde adında garip ve kötücül birinin ortaya çıkmasına neden olan gizli deneylerini araştıran Mr. Utterson'ın perspektifinden anlatılmaktadır (Utterson filmde pek etkin bir rolde değil). Hyde çılgınca davranmaya başlar ve şeytanileşerek sonunda işi cinayete kadar vardırır. Jekyll canına kıymadan önce bir mektupla Utterson'a öyküsünü anlatır.

Kitabın ilk baskısının kapağı

Perdede gördüğümüz hikâye kitapla birebir örtüşmez. Aslında yapılan filmler temelini 1887'de **Thomas Russell Sullivan**, **Luella Forepaugh** ve **George F. Fish**'in yazdığı sahne uyarlamalarından alır. Tüm bu oyunlar, Mr. Hyde'in gizemiyle, Hyde ve Jekyll arasındaki ahlaki savaştan daha çok ilgilenir. Ayrıca romanda olmayan bir gönül ilişkisi eklerler. Filmdeki dönüşüm sahnelerinin oyunla verilmesi biraz da bu sahne deneyimlerinden kaynaklanıyor olmalı.

Kitap Hyde'ı uğursuz ve ürkütücü olarak tanımlar ama film versiyonlarındaki gibi deforme, canavar görünümlü olarak tarif etmez. Filmlerde, Jekyll'ın kendisinin de ahlaksız olup, Hyde'ı gizli işlerini görebilmek için tekrar tekrar yarattığını unuturlar.

Romanın ele aldığımız 1920 uyarlaması, haliyle siyah beyaz ve sessiz. Yine de özellikle **John Barrymore**'un oyununun da katkısıyla hayli etkili bir seyirlik olduğunu belirtmeliyim.

Film, daha açılışında ara yazılarda meramını göz önüne serer ve insanın içinde iyi ve kötünün çatışmada olduğunu ve seçimin insanın elinde olduğunu belirtir. Hemen ardından gelen yazıda ise başkarakter "*Henry Jekyll, idealist ve hayırsever bir doktordur,*" diye tanıtılır. Sonrasında Jekyll'ı mikroskobu başında ciddiyetle

çalışırken görürüz. Onu izleyen başka bir doktor arkadaşı olan Richard Lanyon ise merakla onu izlemektedir, ama şüphecidir de. Jekyll yeni bir buluşun heyecanıla tutuşurken arkadaşı onun doğaüstü, tehlikeli işleri kurcaladığını düşünmektedir. Buldukları oda, bu tür filmlerin alamet-i farikası olan raflarca tüpler ve bir sürü alet edevatla doludur.

Yardımcısı gelir ve kliniğe geçmesi gerektiği bilgisini ulaştırır Jekyll'a. Fakirlerin bakıldığı ve Jekyll'ın kendi parasıyla yürütüldüğü belirtilen kliniği gördüğümüzde kahramanımızın kişiliği hakkında bir kere daha bilgilendirilmiş oluruz. Klinik sahnesinde, Rus filmlerinden fırlamışa benzeyen fakir hastalarla, silindir şapkası ve peleriniyle mükemmel bir şekilde yansıtılan Viktoryen İngiltere'nin üst sınıfının tezatlığı derhal göze çarpar.

Bunun hemen ardından gelen parti sahnesindeki birbirinden şık, mutlu insanlar, seyredende her an sınıfsal mücadeleye dair laflar edilecek bir ortamın doğabileceği bir hikâye izlemekte olduğu etkisini bırakmıyor değil, bir önceki sahnedeki sefil hasta topluluğunu gördükten sonra. Kapıya üstü başı yamalar içinde, fakir bir oğlan çocuğu gelir ve peruklu, üniformalı uşağa bir not verir. Not okunduğunda çocuğun klinikten gönderildiğini anlarız; Dr. Jekyll yemeğe gecikeceğini bildirmektedir. Jekyll'in sevgilisi de oradadır ve habere üzülür.

Jekyll nihayet eve döndüğünde konuklardan Sir George onun üzerine gider, özellikle *“Bir insan, dürtü olduğunu söyleyerek içindeki canavarı reddedemez.”* diyerek onu hınçlandırır ve dediklerini ispat için Jekyll'ı geç vakitlerde, baştan çıkarıcı İtalyan bir dansçı olan Gina'nın çıktığı müzikhole götürür. İçeri girmeye tereddüt eden Jekyll'ı *“Günahtan mı korkuyorsun?”* diyerek kışkırtır. Bir locaya otururlar ve yarı çıplak dans eden Gina'yı seyrederek. George, Gina'yı yanlarına çağırırtır. Jekyll'ı gören Gina manalı gülümseyerek masaya gelir ve Jekyll'a kur yapar. Jekyll ise arkasını döner ve gider.

Bir parça da Sir George'u haksız çıkarma gayretiyle, Jekyll insan vücudundaki iyiyle kötüyü ayırmayı kafasına koymuştur. Gece gündüz demeden çalışır ve nihayet ürettiği iksiri kendi üzerinde dener. **Barrymore**, Jekyll'ın Hyde'a dönüşmesini iksiri içtiği andan itibaren kesintisiz bir çekim içinde öyle bir başarıyla verir ki, ilave bir makyaja bile ihtiyaç duyulmayacaktır! Sadece ilave birkaç planla yönetmen deforme oluşu ve dönüşümü tamamlamıştır.

Kötü, çirkinleşmiş haliyle laboratuvarından çıkar ve eve geçer. Bulduğu bir kandille yüzünü aydınlatarak aynada kendini uzun uzun seyrederek. Sonra tekrar laboratuvara dönerek ilacın kendisini yeniden Jekyll yapıp yapmayacağını dener ve aynı etkinlikteki oyunuyla verdiği dönüşüm sahnesinde yeniden Jekyll olur. Yeniden yüzünü kontrol etmek için eve döndüğünde karşılaştığı uşağına Hyde adında yeni bir arkadaşı olduğunu, onun eve özgürce girip çıkabileceğini ve her

şeye yetkisi olduğunu söyler ve ondan laboratuvarına uzun bir ayna koymasını ister. Böylece Hyde'ın gizli hayatı başlar. Jekyll'ın yuvası nasıl yüksek gelirli burjuva dünyasındaysa, Hyde'inki de batakhaneler arasındadır. Hyde, bu kılıkta ve bu ortamda artık Jekyll iken yapamadığı şeyleri rahatlıkla yapabilecektir.

İlk işi, o müzikhole gitmek ve aslında etkilenmiş olduğu, fakat Jekyll kişiliğinde bunu dışa vuramadığı kadını, yani Gina'yı masasına çağdırtmak olur. Başta Hyde'dan korkan kadının parmağında içinde zehir haznesi olan bir yüzük vardır. Hyde o yüzüğü çeker alır. Bu arada Jekyll'ın sevgilisi, bir evlenme teklifi alır, fakat reddeder. Jekyll'ı beklemeye kararlıdır.

Jekyll, kafasındaki tehlikeli planı gerçekleştirebilmek için küçük bir oyun hazırlamıştır. Başına bir şey geldiği takdirde mal varlığının Edward Hyde'a geçeceğini bildiren bir vasiyet yazar. Dostları onu sevgilisi Millicent'ı göz ardı etmekle suçlarlar. Hyde ise bir nevi kapatması yaptığı Gina'yı "*Seninle işim bitti!*" diyerek evinden kovar.

Jekyll'ın dünyasında kadınların tek işi süslenip püslenip piyano çalmakken erkekler günlerinin yarısını çalışmakla, yarısını da içkili davetlerle geçirirler. Bu dünya genellikle aydınlık ve şatafat içindedir. Hyde'ın yaşamayı seçtiği yerler ise pejmürde, dökük, karanlık, izbe yerlerdir ve müdavimleri kayıp içinde, kendileri de yitik fakirlerdir. Hyde onları hep aşağılar, iter, kakar.

Öte yandan kendisi de bir ucubedir ve deforme bedeni nedeniyle ancak kalın bir bastona dayanarak hareket eder. Uğursuzca uğradığı mekânların kapılarını da bu bastonla çalar ve insanlara da ellerinden çok bu bastonla dokunur. Çinlilerin hizmet verdiği ve evsizlerin yurt tuttuğu izlenimi edineceğiniz bir nevi sığınma evleri, Hyde'in dünyasının değişmez parçasıdır.

Kötülük, zamanla Jekyll'in sevgilisi Millicent'in dünyasına da sızmaya başlar. Zira Millicent günlerdir Jekyll'dan haber alamamaktadır ve bu üzüntüsünü aynı zamanda babası olan Sir George'a açar. Sir George da Jekyll'ın gizemli yok oluşunun sırrını çözmeye çalışır. O bir arkadaşıyla olayı araştırırken, sokakta karşılaştıkları Mr. Hyde, oyun oynayan bir çocuğu bilerek düşürür ve yaralar. Çocuğun ebeveyni üzerine gelince de tazminat vereceğini söyler ve etrafını saranlardan kurtulup aceleyle Jekyll'ın laboratuvarına dalar, 100 poundluk bir çek yazar. Çıkışta Sir George'un arkadaşı onu görür ve ardına düşer. Hyde, çeki çocuğun babasına verir. Sir George çeki incelediğinde imzanın Jekyll'a ait olduğunu görür. Bu arada daha önce evde olmadığı söylenen Jekyll'ı görmek için onun evinin kapısını çalarlar. Uşak onlara Mr. Hyde'dan ve eve giriş çıkış izni olduğundan bahseder. Durum Sir George'u şüphelendirmiştir. Jekyll, diğer kişiliği olan Mr. Hyde'in artık hayatını domine etmeye başladığını düşünmektedir. Sir George, gece onu laboratuvarında ziyaret eder ve ona Hyde gibi bir adamla ne işi olduğunu sorar. Cevap almazsa kızıyla evliliklerine karşı çıkacağını da ekler. Jekyll, onu uyguladığı sinizmle bu hale getirenin Sir George olduğunu haykırır ve bu öfke anı Hyde'a dönüşmesine sebep olur. Hyde, bastonuyla Sir George'u feci şekilde döver ve hatta öldürücü hamleyi bir nevi vampir ısırığıyla yapar! Sessiz dönem sinemasının en ürkütücü sahnelerinden biridir bu. Kahkahalar atarak Sir George'a defalarca indirir bastonunu. Gürültüyü evin hizmetçileri de duyarlar ve bahçeye

koştuklarında Sir George'un cesediyle karşılaşır. Hyde ise arka kapıdan kaçmıştır. Evin baş uşağı konuyu polise bildirir.

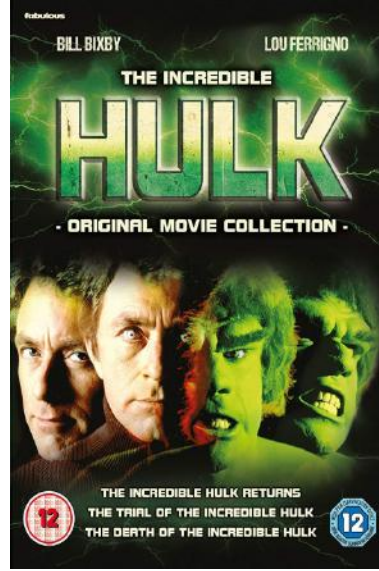
Hyde, yine batakhaneler mahallesinde tuttuğu izbe odaya döner. Olayı araştıran polisler, Hyde'in adresine ulaşırlar. Yakalanacağını fark eden Hyde, bastonunu şöminenin ateşinde yakar ve odayı terk eder. Eve gelen polisler, aynı zamanda cinayet aleti olan bastonu tümüyle yanmadan önce bulurlar. Bu arada haberi alan Millicent yıkılmıştır. Hyde, laboratuvara döner ve kapıları kilitler. İksiri içer ve yine Jekyll olur. Kapıyı açar ve soruşturmacıları içeri alır. Çıktığında başında polislerin beklediği Sir George'un bedenini ve ötede babasının dostlarının omuzlarında ağlamakta olan Millicent'i görür. Millicent ondan bu cinayeti işleyen canavarı bulmasını ister.

Sabah uyandığında bedeninden çıkan dev, tüylü bir örümceğin, üzerine çıkıp tekrar kendisiyle birleştiğini görür korkuyla Jekyll. Mr. Hyde'a dönüşmüştür yine. Jekyll, Millicent'in görüşme taleplerini türlü bahanelerle geri çevirmeye devam eder ve bu durum kızı çok üzer. Konuyu ortak dostları olan Doktor Lanyon'a açar. Hâlbuki Jekyll hiç kimseyi görmemektedir. Bilmiyorlardır ki Jekyll bu dönüşümleri artık kontrol edememektedir ve tüm kaçıışı bundandır. O iksiri yaptığı çözeltili de tükenmiştir artık. Çözeltiyi bulmaya gönderdiği baş uşağı da Londra'nın hiçbir yerinde ilacı bulamaz. Konuyu bildirmek üzere laboratuvarın kapısını çaldığı anda Jekyll nöbet geçirmeye başlar ve bunun gecikmesi için kendini sıkır, dua eder. Sahne harikadır: Jekyll yarı araladığı kapının arasından elini hevesle uzatır, ama ilacın gelmediğini görünce yıkılır ve ağlar. Bir yandan lanetler okurken bir yandan da istavroz çıkarır. Ama dönüşümün başlamasına mani olamaz.

Baş uşağının çağırttığı Millicent, onu görmeye gelmiştir. Son bir çabayla ondan gitmesini ister Jekyll. Gina'dan gasp ettiği yüzüğü açar ve içindeki zehri içer. Ama

geç kalmıştır; Hyde'dır artık. Kapıyı açtığına gördüğü şey karşısında dehşete düşen Millicent'in üzerine yürür. Kızı yakalayan Hyde sınıksız sarılır ona, ama zehir vücuda iyice yayılmıştır. İçeri dalan Lanyon, Hyde'ın cansız bedeniyle karşılaşır. Beden yavaş yavaş Jekyll'a dönüşecektir. Lanyon, Millicent'a gerçeği söyler: "Hyde, Dr. Jekyll'i öldürdü!"

Jekyll ve Hyde öyküsü, sonraki pek çok bilimkurgu-korku öyküsüne ve çizgi romana da ilham kaynağı olmuştur. *Hulk*, bu yüzlerce çizgi kahramandan bana göre Jekyll ve Hyde'a en yakın olanı. Diğer dönüşüm öykülerinin çoğu da ya bilerek ya da kazayla gerçekleşen bir deney esnası hasarıyla başlıyor.

Yukarıda saydıklarımın haricinde, romanın pek çok sinema ve televizyon uyarlamasının olduğunu söylemişim. 1931 ve 1941'deki uyarlamalar da çeşitli nedenlerle, en az ele aldığımız 1920 uyarlaması kadar ünlü. İlkinde başrolü oynayan

Fredric March, bu rolüyle Oscar almıştı. En az onun kadar başarılı bir oyunu da 1941 versiyonunda **Spencer Tracy** vermişti.

Elbette yeküne kattığımız uyarlamaların çoğu romana birebir sadık değiller. Çoğu, romanın kahramanlarını da konusunda barındıran devam filmleri ve seriyaller (*Son of Dr. Jekyll*, 1951; *Daughter of Dr. Jekyll*, 1957), hikâyeyi ti'ye alan yapımlar (*Abbott and Costello Meet Dr. Jekyll and Mr. Hyde*, 1953; *The Ugly Duckling*, 1959; *The Nutty Professor*, 1963) ve onları çeşitli başka dönüşüm kahramanları ya da süper kahramanlarla bir araya getiren filmlerdi (*The League of Extraordinary Gentlemen*, 2003). Hatta **Ralph Bates** ve **Martine Beswick**'in oynadığı bir versiyonda Jekyll, enfes bir kadın olan Hyde'a dönüşüyordu (*Dr. Jekyll and Sister Hyde*, 1971). Romanın yine 1920'de Almanya'da **F.W. Murnau** tarafından yapılan uyarlaması *Der Januskopf*u görmek istiyor insan elbette ve inanıyorum ki hikâyeye bambaşka, dışavurumcu bir yorum getirilmişti. Ama film bugün kayıp hazineler arasında hâlâ. Yabancı uyarlamalar arasında en ilgimi çekenleri, henüz izleme fırsatı bulamadığım Rusya (1985) ve Hindistan (1967) uyarlamaları oldu. 1989'daki *Edge of Sanity*'deki **Anthony Perkins**'in yorumu da hayli etkileyiciydi. 1990'daki TV uyarlamasında yer alan **Michael Caine**'i de Jekyll ve Hyde olarak izlemek isterdim doğrusu...

Yine doğum gününü kutladığımız **Robertson** uyarlamasına dönersek... Filmin Kanada doğumlu yönetmeni **John Stuart Robertson** (1878-1964), sinemaya 1916'da aktör olarak girmiş ve iki yıl içinde dokuz filmde yer almıştı. Sonunda yönetmenlikte karar kıldı ve kısıklı uzunlu yirmi beş film yönettikten sonra *Dr Jekyll ve Mr. Hyde*'ı ele aldı. Komediten drama, neredeyse her türde eser veren yönetmenin en başarılı çalışmaları korku türündeki işleri ve onların da en ünlüsü *Dr. Jekyll ve Mr. Hyde* oldu. Yönetmen olarak 1920'lerdeki yapımlarda düzenli bir şekilde kameraman **Roy. F. Overbaugh** ile çalıştı. İkilinin en büyük başarısı, Paramount için yaptıkları ve yaş gününü kutladığımız yapımdı.

Hem Jekyll'ı hem de Hyde'ı büyük bir yetkinlikle canlandıran **Johnny Barrymore** (1882-1942), genç yaşta başarıyı yakalayıp da Hollywood'un en trajik düşüşlerinden birini yaşayan bir yıldız. Amerika'nın en ünlü tiyatrocusu ailesinden gelen aktörün hakiki soyadı Blyth iken sahne adı olarak Barrymore'u kullanmaktaydılar. Annesi **Georgie Drew** de (ki torun **Drew Barrymore** da ileride büyük bir yıldız olacaktı) aktör **Jon Drew**'ün kızıydı. Aile, çocukları **John**, **Lionel** ve **Ethel**'i de oyuncu olarak yetiştirdi ve üçü de efsanevi yıldızlar oldular. John yakışıklı, gösterişliydi. Babasının yapımlarından birinde, 18 yaşında sahneye çıktı, ama ressam olmakla daha fazla ilgiliydi.

Oscar Heykeline de ilham veren John Barrymore

Sanat Okulu'ndan mezun olduktan sonra, serbest çizer olarak bir süre The New York Evening Journal'da çalıştı. Zamanla ailesinin mesleği onu çekti ve 1905'te çizerliği bırakarak ülkeyi oyunlarıyla turlamaya başladı. 1909'da Broadway'in tanınmış bir aktörüydü. 1922'de ise kendi jenerasyonunun en başarılı "Hamlet"iydi. Ama aynı zamanda filmlerde de görünmekte ve başarılı oyunculuğunu orada da sergilemekteydi. İlk sinema oyunculuğunu 1914'teki *An American Citizen*'da yaptı (gerçi bazı kayıtlar pek çok kayıp filmin üzerinden onun sinema kariyerini 1912'ye kadar taşımaktadır). Filmlerdeki başarısıyla diğer kardeşlerini gölgede bırakmaktaydı.

Vurucu yakışıklılığıyla "Büyük Profil" adıyla anılıyordu, ama bu özelliğini sık sık korku filmlerindeki ürkütücü makyajlarla örtmekten de geri kalmıyordu. Sesli sinemanın gelişiyile romantik jön olarak da aranır oldu, fakat gençlikten kalma içki alışkanlığı şiddetlenmişti ve zamanından önce yaşlanıverdi. Karakter rollerinde kimi unutulmaz oyunlar sergilediyse de bunlar zamanının büyük yıldızlarının

başarıyla gölgelendi. Son birkaç filmi kendisinin tatsız karikatürlerine dönüşmüştü. 29 Mayıs 1942’de, daha önce ölen eşinin yasını tutarken acı içinde öldü.

Jekyll’in sevgili “nişanlısını” canlandıran **Martha Mansfield** ise (1899-1923) sessiz dönemin çarpıcı perde aktrislerinden biriydi. 1916’da **Max Linder** adına film işine girdiğinde New York’un müzikal komedi yıldızlarından biriydi. **Dr. Jekyll ve Mr. Hyde**’daki rolü ilk önemli rollerinden biridir ve aktrisi sinema dünyasına tanıtmıştır. Gelecek vaat eden güzel oyuncu 1923’te Fox Stüdyolarıyla anlaşma imzaladı ve **The Warrens of Virginia** (1924) filminde çalışmaya başladı. Bir çalışma dönüşü oluşan esrarengiz bir yangınla (dikkatsizce atılan bir yanık kibrit diyor kimi kaynaklar) arabasının içinde yanarak öldüğünde 24 yaşındaydı.

Filmin baştan çıkarıcı dansçısı, **Nita Naldi**, sonradan Hollywood’un en büyük vamlarından olacaktı; özellikle **Rudolph Valentino** ile karşılıklı oynadığı pek çok filmle. Bu filmlerin içinde **The Ten Commandments** (1923) ve **Hitchcock**’un ikinci filmi olan **The Mountain Eagle** (1925) da vardı.

Egzotik sahne adı bir yana, **Nita Naldi** New York'ta bir İrlanda-Amerikalı işçi sınıfı aileden, Mary Nonna Dooley olarak doğmuştu. **Nita Naldi** zamanında genellikle başka bir vamp olan **Theda Bara** ile karşılaştırılıyordu.

Naldi efsanevi Ziegfield Follies'de iyi bir sahne tecrübesi edinmişti. *Dr. Jekyll ve Mr. Hyde* onun ilk film rolüydü ve perdede bir parça teatral dursa da oyunu güzel tepkiler almıştı. Asıl **Rudolph Valentino** karşısında öne çıktığı 1923 yapımı *Blood and Sand*'den önce, **Harry Houdini**'nin bilimkurgusu *The Man from Beyond*'da (1922) küçük bir rol kapmıştı. Bir parça baliketi oluşu eleştiriler almasına neden oluyordu ama yine de popülerdi. 1926'da Paris'e taşınıp evlendi ve 1926-1927 arasında Avrupa'da üç film daha yaptı. 1931'de New York'a döndü, iflası ilan edildi ve eşinden ayrıldı. Ama kocasının 1945'teki ölümüne değin resmen evli kaldılar. Sahneye devam etmesine karşın hiç sesli film yapmadı ve ancak televizyonun ilk zamanlarında bazı programlara çıktı. 1961'de 66 yaşındayken bu dünyadan göçtü.

Roman, hakikaten etkili ve insanın en temel sorunlarından biri olan iyi ile kötü çatışmasını ele almasından dolayı da asla eskimeyen ve hep gündemde kalan, çeşitlemeleri yapılan bir eser. Bu ölümsüz romanın en gözde uyarlamalarından biri olan, ele aldığımız versiyona *Youtube* üzerinden ulaşılabilir. Mutlaka izlemenizi ve aynı sahne içinde, plan değişmeksizin bir canavara sadece oyunla nasıl dönüşüleceğini görmenizi isterim. Yüzde doksan dokuz bu sahneden etkilenilmiş olan, Ash'in (**Bruce Campbell**) kendiyile mücadele ettiği muhteşem korku klasiği *The Evil Dead* (**Sam Raimi**, 1981) geliveriyor insanın aklına!